

Izlet u Gornju Stubicu i Mariju Bistrigu

Šesti su razredi 17. listopada 2014. otišli na terensku nastavu u Gornju Stubicu i Mariju Bistrigu. 104 učenika i njihovi pratioci su mnogo toga naučili i divno se proveli. Prvo smo posjetili Muzej seljačkih buna gdje smo sudjelovali u radionicama heraldike, streličarstva i prirode. Zatim nas je bus odveo do Gupčeve lipe gdje nam je profesor povijesti objasnio znamenitost. Nakon toga smo se uputili u Mariju Bistrigu gdje nas je župnik dočekao u crkvi i ispričao nam zanimljive činjenice o svetištu. Na kraju našeg posjeta otišli smo na križni put i razgovarali o događajima dana te novim saznanjima i spoznajama s našim profesorima. Dobili smo i vremena za kupnju suvenira ☺ !

Evo što smo sve naučili...ovu prezentaciju je radio 6. a razred na satu razrednika, a složili su radove učenici Juraj Čukac i Luka Guliš uz pomoć razrednice.

Kip Matije Gupca izradio je Antun Augustinčić i postavljen je u blizini dvorca Oršić. Udaljen je 100 metara.

AMBROZ MATIJA GUBEC

**-Spominje se kao kmet u selu Hižakovcu na stubičkom vlastelinstvu
Franje Tahija u Hrvatskom Zagorju**

**-bio je hrvatski seljak i vođa Seljačke bune u Hrvatskoj i Slavoniji
1573. godine**

**-kad je izbila buna, seljaci su izabrali Gupca zbog njegove velike
hrabrosti i pameti**

-Gubec vodi vojsku od 6 000 seljaka, ali je buna ugušena

-uhićen je i odveden u Zagreb

**-mučen: užarenim kliještama, okrunjen užarenom željeznom
krunom i proglašen lažnim kraljem, raščetvoren**

-smaknut je 15. veljače 1573. ispred crkve Sv. Marka

Seljačka buna

Velika hrvatsko-slovenska seljačka buna planula je godine 1573. Iako je trajala svega dvadesetak dana ostvarila je neizbrisiv trag u prošlosti naših naroda i najvažniji je ustank potplaćenih i obespravljenih narodnih masa u Hrvatskoj i Sloveniji u doba feudalizma.

U tom dalekom šesnaestom stoljeću među hrvatskim kmetovima sazrela je ideja o potrebi pravednijeg uređenja društva, sa idejom o stvaranju narodne države u kojoj neće biti feudalnog izrabljivanje. Buna je na najbrutalniji način razotkrila jaz između vladajuće plemićke klase i obespravljenog naroda, a ugušivanje bune razotkriva lažnost romantičarskih iluzija o posebnoj misiji hrvatskog plemstva i jedinstvu hrvatskog naroda.

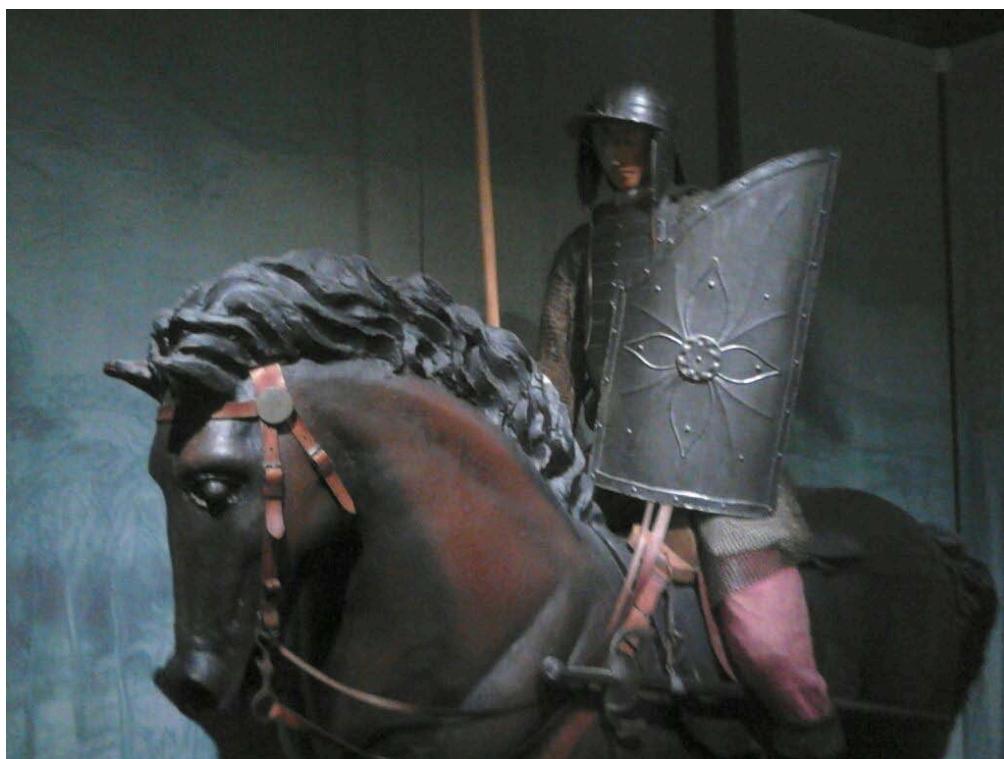
PRILIKE U DOBA SELJAČKE BUNE

Hrvatska je u šesnaestom stoljeću proživljavala buran period svog razvijanja, a i slovenske zemlje proživljavaju krupne promjene. Turska osvajanja dovela su do «raspada» hrvatske srednjovjekovne države pod vlašću hrvatskog plemstva nalaze se još samo sjeverozapadni dijelovi. Postepeno otpada i dio teritorija uz tursku granicu, tzv. Vojna krajna, sa zasebnom upravom.

Zemlje naseljene Slovincima bile su sasjeckane među više država, povijesnih pokrajina, a feudalnu klasu u golemoj većini sačinjavaju njemački velikaši i plemići.

Nova Hrvatska zadržala je svoju političku autonomiju i formalnu državnost, čiji nosioc je bio hrvatski staleški Sabor, sa svojim velikaškim predstavnicima, dok golema većina hrvatskog naroda nije imala političkih prava zbog feudalne podčinjenosti.

Stalni turski napadi vršili su dubok utjecaj na prilike u Hrvatskoj i slovenskim pokrajinama.

Dijelovi Hrvatske i slovenskih pokrajina, koji su bili pošteđeni turskih napada, ostvarili su snažan razvitak poljoprivrede, a kako je zbog stalnih ratova bilo potrebno financiranje vojske i izgradnja utvrda, feudalno izrabljivanje postiglo je svoj vrhunac.

Najobilnija su postala naturalna podavanja, redovna i progresivna. Redovne su daće pobirane svake godine u jednakim količinama, a progresivne su se davale u određenom postotku, najčešće u desetinama.

Hrvatski su kmetovi bili opterećeni i mnogim novčanim daćama, stalnim i posebnim, a istima su dodavani i porezi, te je krajem stoljeća uvedena i radna renta.

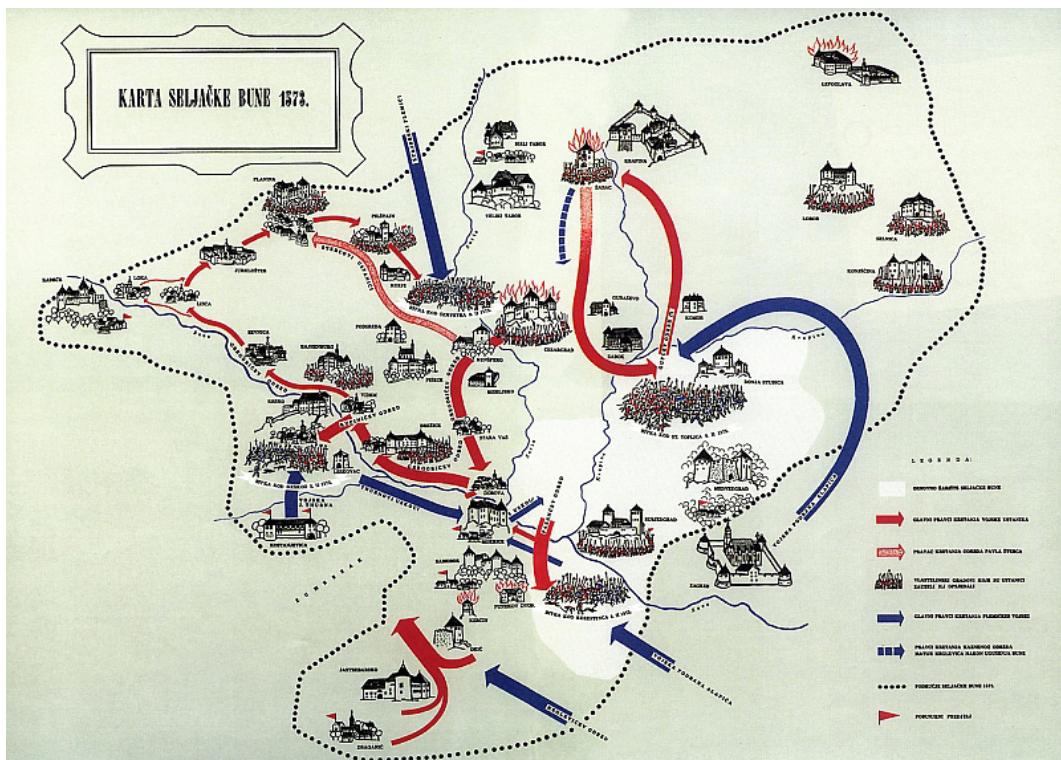
Cijela Hrvatska je bila razdijeljena na brojna vlastelinstva, koja su imala vlast kao svojevrsna država u državi i u kojima su kmetovi bili teško izrabljivani.

UZROCI SELJAČKE BUNE 1573.

Veoma dugo se smatralo da su seljačku bunu 1573. prouzrokovali posebno surovi postupci susjedgradsko – stubičkog vlastelina Franje Tahyja prema svojim kmetovima. No, opseg bune daleko je prelazio granice Tahyjevih posjeda, pa isto ukazuje da njezine uzroke treba tražiti u ekonomskim prilikama toga doba i općem položaju kmetova, kojima su feudalci u potpunosti zabranjivali trgovinu, uveli monopol i prodajom kmetskih proizvoda po znatno višoj cijeni nego su iste od njih kupovali, ostvarivali znatnu materijalnu dobit.

Jedan od uzroka seljačke bune bili su i teški poremećaji koje u privrednom životu izazvala velika glad 1569.-1570., kada su od gladi umirale cijele seljačke porodice.

Neposredni uvod u seljačku bunu 1573. bila je susjedgradsko – stubička buna 1571./72., koja su uglavnom odvijala u okvirima borbe protiv Tahyja, a u koje vrijeme su se već uvelike obavljale potajne pripreme za opću, antifeudalnu pobunu.

U pripremi opće bune sudjelovalo je niz istaknutih seljaka, članova tajnog saveza ili «bratstva», a čelnici su bili Gubec, Pasanec i Mogaič te Ilija Gregorić. Za ustaničkog vođu izabran je Matija Gubec i ujedno proglašen seljačkim kraljem.

Organizirani su ustanički odredi, a ustanički su vojni planovi predviđali da se vlast feudalne gospode slomi u Hrvatskoj i u većem dijelu slovenskih pokrajina, te bi ta područja ušla u sastav seljačke države.

O čelnim ljudima seljačke bune veoma se malo zna, prvenstveno o samom Gupcu, čija se predstava o ličnosti temelji daleko više na legendama i fantaziji, nego na povijesnim činjenicama. Nigdje u dokumentima ne pronalazi se ime Matija, već jedino ime Ambroz Gubec, u selu Hižakovec.

Buna je planula na ugovoren znak između 27. i 28. siječnja, a u četvrtak, 29. siječnja ustali su kmetovi cesogradskog vlastelinstva te se seljačka buna za svega dva-tri dana poslije izbijanja proširila na vlastelinstva između Save i Kupe.

U prvom tjednu borbe su se odvijale na golemom području u Hrvatskoj, Štajerskoj i Kranjskoj, a siloviti zamah bune iznenadio je feudalne vlasti i pripreme za ugušivanje bune započele su tek nakon 2-3 dana poslije njena izbijanja.

Heraldika

Na radionici heraldike naučili smo kako izraditi grb. Pa smo odlučili napraviti grb 6. a razreda. Kako vam se sviđa?

STRELIČARSTVO

-Streličarstvo spada u streljačke sportove i ako se pod streličarstvom u užem smislu češće podrazumijevaju discipline gađanja vatrenim oružjem kao što su pištoli i puška.

-Dvije su osnovne discipline gađanja lukom i strijelom: gađanje u metu (target) te gađanje u polje (field).

-Izvodi se u dvorani na udaljenosti mete od 18-25 metara, a na otvorenom uz udaljenosti mete na 90,70,50 i 30 metara za muškarce te 70,60,50 i 30 metara za žene.

-Vrijeme za ispučavanje strijela za svaki krug je ograničeno.

-Meta je oblika koncentričnih krugova, gdje pogodak u unutarnji krug donosi 10 bodova.

Svi smo uspjeli pogoditi metu!

Marija Bistrica

Marija Bistrica je općina u Krapinsko-zagorskoj županiji i u njoj se nalazi Hrvatsko nacionalno svetište Majke Božje Bistričke. Kip Majke Božje Bistričke potječe iz 15.stojeća i bio je u crkvi na Vinskom Vrhu.Hrvatski je sabor 1715.godine darovao glavni oltar na čast Bistričke . Nama se na izletu u Mariju Bistrigu svidjelo jer je bilo zabavno i zanimljivo.Vidjeli smo brojne spomenike pa čak i kip Majke Božje.Sve je bilo lijepo ukrašeno i najviše nam se svidjelo kada smo išli na križni put.

